

Liisa Marttila, tutkija
Anu Lyytinen, tutkija

Tieteen-, teknologian- ja innovaatiotutkimuksen yksikkö, Tampereen yliopisto

Seitsemän näkökulmaa ammattikorkeakoulujen T&K-toimintaan

Tampereen yliopiston työelämän tutkimuskeskuksessa sekä tieteen- teknologian- ja innovaatiotutkimuksen yksikössä toteutettiin kaksi laajaa ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoimintaa kartoittavaa ja analysoivaa tutkimushankekokonaisuutta vuosina 2001–2008. Tutkimusten painopiste vaihteli vuosittain ammattikorkeakoulujen sisäisistä kysymyksistä innovaatioympäristön muiden toimijoiden, erityisesti yritysten näkökulmiin. Tutkimushankkeita rahoitti opetusministeriö.

I: Ammattikorkeakoulu alueellisessa innovaatiojärjestelmässä (2001- 2004)

Tutkimushankkeessa hahmotettiin ja käsitteellistettiin ammattikorkeakoulujen uutta T&K-tehtävää, erityisesti T&K-toiminnan luonnetta, sen muotoja, toimintatapoja sekä yhteistyötä alueellisessa innovaatioympäristössä. Hanke jakaantui seuraaviin osiin:

- *Ammattikorkeakoulu innovaatiojärjestelmässä* -tutkimuksessa (2001) hahmoteltiin hankekokonaisuuden käsitteellistä viitekehystä sekä avattiin innovaatiojärjestelmän käsitettä ja otettiin kantaa ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoimintaa koskevaan keskusteluun. Raportissa myös analysoitiin ammattikorkeakoulujen kiinnittymistä alueensa innovaatioympäristöön.
- *Näkökulmia ammattikorkeakoulun rooliin innovaatiojärjestelmässä* - tutkimuksessa (2002) pyrittiin luomaan yleiskatsausta ammattikorkeakoulujen T&K -toimintaan eri osallistujaryhmien näkökulmasta. Tutkimuskohteena olivat T&K -toiminnan luonne, toimintatavat ja sen tuomat haasteet ammattikorkeakoulun sisäisen organisoitumisen ja opiskelukäytäntöjen kannalta.
- *Ammattikorkeakoulujen ja yritysten T&K -yhteistyö* -tutkimuksessa (2004) tarkasteltiin yritysnäkökulmasta ammattikorkeakoulujen ja yritysten tutkimus- ja kehittämis-yhteistyön muotoja, haasteita ja tulevaisuutta sekä ammattikorkeakoulujen roolia yritysten innovaatioympäristössä.
- *Ammattikorkeakoulujen T&K -toiminta: T&K -yksiköt koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistyön rajapinnassa* -tutkimuksessa (2005) ammattikorkeakoulujen T&K -toiminnan organisoitumista pohdittiin T&K -toimintaa strategiatasolla sekä käytännön työssä suunnittelevien ja tulevien ammattikorkeakoulujen sisäisten yksiköiden näkökulmasta.

II: Ammattikorkeakoulu ja uudet osaamisalat (2005–2008)

Tutkimushankkeessa tarkasteltiin sitä, miten ammattikorkeakoulut voivat T&K-toimintansa kautta tukea uusien, eri alojen osaamista yhdistelevien, osaamisalojen ja -keskittymien kehittymistä sekä vahvistaa omaa asiantuntemustaan ja osaamistaan työelämästä. Hanke jakaantui seuraaviin osiin:

- *Ammattikorkeakoulujen ja uusien osaamisalojen kohtaaminen* - tutkimuksessa (2006) analysoitiin uusia osaamisaloja sekä ammattikorkeakoulujen roolia niiden kehittämisessä ja kehittäjäyhteisöissä alueta- salla ja alueellisten toimijoiden näkökulmasta.
- *Uutta luomassa – Ammattikorkeakoulut osana uusien osaamisalojen ke- hittäjäyhteisöjä* -tutkimuksessa (2007) tarkasteltiin ammattikorkeakou- lun roolia ja integroituminen osaksi uusien osaamisalojen kehittäjäyhteisöjä viiden uuden osaamisalan T&K-hankkeen osanottajien ja rahoittajien näkökulmasta.
- *Tutkimus- ja kehitystoiminnan haasteita ja mahdollisuuksia monialaisissa ammattikorkeakouluissa* -tutkimuksessa (2008) tarkasteltiin T&K-työtä tekevien näkemyksiä eri aloja ja sektoreita ylittävän T&K-toiminnan to- teutuksesta, sen haasteista ja mahdollisuuksista kahdeksassa eri am- mattikorkeakoulussa.

Tutkimushankkeen keskeiset tulokset julkaistiin vuosittain työelämän tutki- muskeskuksen ja tieteen-, teknologian- ja innovaatiotutkimuksen yksikön Työ- raportteja-sarjoissa. Tutkimusraporttien ilmaiset pdf-versiot löytyvät alla esite- tyillä nimikkeillä osoitteista:

www.uta.fi/laitokset/tyoelama/xjulkaisut.html (2001–2007)

www.uta.fi/laitokset/yti/english/tasti/publications/electronic_library.html (2008)

Vuosien 2001, 2003 ja 2005–2008 raportit ovat tilattavissa nidoksina Virtuaa- linen kirjakauppa Granumin kautta: <http://granum.uta.fi/granum/>

Tutkimusraportit:

Tulkki, P. & Lyytinen, A. 2001. Ammattikorkeakoulu innovaatiojärjestelmässä. Osa I: Alueelliset innovaatioverkostot. Työelämän tutkimuskeskuksen työra- portteja 65/2001. Tampere: Tampereen yliopisto.

Lyytinen, A., Kuusinen, R. & Niemonen, H. 2003. Näkökulmia ammattikorkea- koulun rooliin innovaatiojärjestelmässä. Työelämän tutkimuskeskuksen työra- portteja 66/2003. Tampere: Tampereen yliopisto.

Marttila, L., Kautonen, M., Niemonen, H. & von Bell, Kaarina 2004. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen T&K -yhteistyö. Työelämän tutkimuskeskuksen työra- portteja 69/2004. Tampere: Tampereen yliopisto.

Marttila, L., Kautonen, M., Niemonen & H. von Bell, K. 2005. Ammattikorkeakoulujen T&K -toiminta: T&K -yksiköt koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistyön rajapinnassa. Työelämän tutkimuskeskus. Työraportteja 74/2005. Tampere: Tampereen yliopisto.

Suvinen, N., Kautonen, M., Marttila, L., Niemonen, H. & Lyytinen, A. 2006. Ammattikorkeakoulujen ja uusien osaamisalojen kohtaaminen – kontekstianalyysi. Työelämän tutkimuskeskuksen työraportteja 77/2006. Tampere: Tampereen yliopisto.

Marttila, L., Andolin, M., Kautonen, M., Lyytinen, A., Suvinen, N. 2007. Uutta luomassa. Ammattikorkeakoulu osana uusien osaamisalojen alueellisia kehittäjäyhteisöjä. Tampereen yliopiston työelämän tutkimuskeskuksen työraportteja 78/2007. Tampere: Tampereen yliopisto.

Lyytinen, A., Marttila, L. & Kautonen, M. 2008. Tutkimus- ja kehitystoiminnan haasteita ja mahdollisuuksia monialaisissa ammattikorkeakouluissa. Tieteen-, teknologian- ja innovaatiotutkimuksen yksikön työraportteja 2/2008. Tampere: Tampereen yliopisto.